

[Indenrigsministeren.]

nævnet, og som dette Forslag til Dels bygger paa, er gaaet uden om Raadet direkte til Indenrigsministeren, og det er Grunden til, at den har kunnet komme saa hurtigt til mig. Jeg fik den forleden Dag, et Par Dage før jeg forelagde dette Lovforslag.

Ærede Medlemmer har dernæst været inde paa Spørgsmaalet om Forenkling og Billiggørelse af Byggeriet ud fra den Tankegang, at man igen maatte tage Spørgsmaalet op, om der, navnlig under Hensyn til de Forhold, vi lever under, og ogsaa under Hensyn til Materialespørgsmaalet, skulde være Grund til at spare lidt paa det, man før mente at have Raad til. Jeg skal gerne overveje Spørgsmaalet, men vi skal jo passe paa, her hvor det drejer sig om saa store Kapitalinvesteringer, ikke at gaa for langt til den anden Side. Vi er alle sammen i disse Dage paavirket af, at vi synes meget bedre om en Lejlighed med Kakkelovne end en Lejlighed i en Ejendom, hvor der er Centralvarme, men hvor der ingen Varme er i Rørene. Men man bør overveje, hvor vidt man kan gaa i den Retning uden at komme ud i den Risiko, at de paagældende Ejendomme, naar vi igen kommer under normale Forhold, alt for tidligt bliver umoderne, saaledes at de ikke kan konkurrere. Men selvfølgelig er der adskilligt, det er rigtigt at overveje i denne Forbindelse, det erkender jeg, selv om man maaske kan sige, at Spørgsmaalet ikke vedrører selve Formuleringen af Forslaget, men mere den Maade, hvorpaa vi kan blive enige om, at Loven skal administreres.

Jeg har saa tilbage blot et Par Bemærkninger til det ærede Medlem Hr. Hartel i Anledning af nogle Spørgsmaal, det ærede Medlem rettede til mig. Det ærede Medlem sagde, at det var tragisk at se paa denne Lovgivning om Byggeriet, som stadig kom igen under forskellige Former, og det ærede Medlem sagde, at det var, som om ingenting hjalp, og jeg var i den Anledning Genstand for det ærede Medlems Medlidenskab. Jeg synes, det ærede Medlem er noget for pessimistisk, selv om jeg erkender, at min Sindsindstilling i Øjeblikket er saaledes, at jeg synes, det er betydeligt vanskeligere at blive ved at være Optimist, end jeg har syntes i tidligere Afsnit af mit Liv; men man skal jo ikke overdrive Pessimisme, og naar det ærede Medlem siger det generelt i Relation til den Lovgivning, her er Tale om, saa siger jeg: det er ikke rigtigt, der er meget at glæde sig over i den Forbindelse.

Det er ikke engang to Aar siden, vi vedtog denne Lov, og der var megen Pessimisme med Hensyn til, hvad det kunde nytte. Hvad kan vi nu se tilbage paa? Vi kan dog se tilbage paa, at denne Lovgivning i Forbindelse med Ændringer i de økonomiske Forhold, Finansieringsmulighederne, Obligationskurserne, førte til et Byggeri i Løbet af 2 Aar, der nærmede sig Kulminationen af Byggeriet her i Landet. Det er virkelig Realiteten, der kommer ud af disse Ting, som vi Gang paa Gang her i Rigsdagen har beskæftiget os med.

Naar jeg ser tilbage paa disse to Aar og det, der er skabt gennem denne Lovgivning, glæder jeg mig over det. Jeg ser for mig disse ca. 5 000 Lejligheder, der er opført; jeg ser for mig disse ca. 2 000 Lejligheder, hvor nu Familier med Børn bor under udmærkede Vilkaar, Familier, som før sad i elendige Huler rundt omkring i Byerne. Ja, der er noget at glæde sig over, og vel nytter det, hvad vi foretager os. Men det Billede, som det ærede Medlem brugte med Sisifysarbejdet, er for saa vidt meget rigtigt, som vi var ved at have Stenen oppe paa Bakken: Lejlighedsledigheden var større, Byggeriet var stadig tiltagende, men saa lige paa det Tidspunkt kom Krigen, og Krigen har altsaa bevirket, at Stenen rullede ned ad Bakken igen, og her staar vi saa og skal begynde forfra. Men det kan ikke nytte at være Sortseer, vi maa bare tage fat.

Det ærede Medlem udtalte sig om en vis Side af Finansieringen af dette Byggeri og mente, at det drejede sig om 5 000 Kr. pr. Lejlighed til Tredieprioriteterne. For Boligforeningsbyggeriet her i København kan man sige, at Statens Laan udgør ca. 4 000 Kr. gennemgaaende pr. Lejlighed, men her bliver der jo ikke Tale om noget Kurstab. Det er jo ikke saadan, at det drejer sig om Obligationer, som Staten skal emittere for de paagældende Foreninger. De paagældende Foreninger faar disse Laan til 4½ pCt., altsaa hvis det er 4 000 Kr., bliver det 180 Kr. + 1 pCt. i Afdrag.

Det ærede Medlem Hr. Hartel sagde i denne Forbindelse, at Dansk Arkitektforening havde udsendt en Skrivelse i Gaar, der gav Indtryk af, at det foreliggende Lovforslag ingen Betydning vilde faa. Jeg har lige læst denne Skrivelse igennem; jeg kender ikke Dansk Arkitektforenings Ledelse i Øjeblikket, men hvis jeg skal være ærlig — og det ønsker det ærede Medlem vel —, maa jeg sige, at denne Skrivelse i enhver Henseende er uden Indhold, og det Indtryk,